

İş arama spontan olabilir. Ancak, iletişim ve yerel kültürel kodları çok önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle arayışa başlamadan önce bilgilendirilmemiz yararlıdır: iyi varlıklara (eğitime) sahip olmak yeterli değildir, işveren tarafından beklenen biçimde bunları geliştirmek ve ifade etmek gerekir. Bu amaç için bana rehberlik edebilecek uzman hizmetler vardır.

Kendimize sormamız gereken sorular:

	EVET	HAYIR	
Gerekli belgeleri üretebilirmiyim?			dosyamı tamamlıyorum: diploma denkliği, patent, eğitim sertifikası, sertifikalar, iş arayan kaydı...
Profesyonel projemi ve becerilerimi ifade edebilir miyim?			Bir beceri bilançosu gerçekleştiriyorum, mesela FOREM'de, sosyo-profesyonel yerleştirme kurumunda, bölgesel entegrasyon merkezinde...
iyi bir özgeçmişim ve iyi bir motivasyon mektubum varmı? Avantajlarım, bilgilerim, becerilerim nedir? İşverenin ihtiyaçlarını karşılıyorlarmı?			
Yalnız mı aramalıyım? Yeterince bilgim var mı mesela spontan iş talebi mi göndermeliyim veya iş tekliflerine cevap mı vermeliyim? İş ilanlarının nerde bulunduğunu biliyor muyum?			FOREM'den, mahalle evlerin'den, sosyo-profesyonel yerleştirme kurumundan bilgi ediniyorum veya bir iş arama atölyesine katılıyorum
Daha önce iş görüşmesi yaptım mı? Ne demeliyim? Nasıl kendimi tanıtmalıyım?			Bir jobcoaching iş için yardımcı kuruluşundan tavsiyeler alıyorum veya iş arama atölyesinde uygulama yapıyorum.

FOREM Valon Bölgesi'nde iş ve mesleki eğitiminden sorumlu kamu hizmetidir. İş arayan olarak kayıtlımı FOREM'e yapıyorum. Web siteleri olan www.leforem.be 'de, bir dizi çevrimiçi hizmetleri kullanabilirim : iş, eğitim, kariyer bilgileri, iş fuarları. İş arayan kişi olduğum zaman, danışmanlar dosyama takip ve bana rehberlik eder.

İş arayan kişi olarak, bir dizi yükümlülükleri tamamlamak zorundayım, aktif olarak iş aramak da dahil olmak üzere. Eğer bir çağrı alırsam , oraya gitmek zorundayım. Bütün evraklarımı muhafaza ediyorum ve durumumda herhangi bir değişiklik olursa danışmanıma bildiriyorum.

İş bulma konusunda başka bir kanalda çok etkili olarak kabul ediliyor : çevrem'le ağ gibi ördüğüm ilişkiler. İş bulma imkanlarının büyük bir kısmı kulak'tan kulağa duyulduğunu kesin: tanıdıklar, arkadaş ve aile genellikle değerli müttetiklerdir. Birçok işveren kişisel tavsiye güvenmek eğilimindedir.

Entegrasyon stratejileri arasında güven ilişkileri edinme öncelikli olmalıdır.

Geçici iş bulma bürolarının da (INTERIM) bazı endüstriler için bir odak noktasıdır. Belçika'da, Wallonia'da düzinelerce şirket mevcuttur. Geçici işçi ,geçici bir iş gücüne ihtiyacı olan bir iş veren adına istihdam ajansı tarafından işe alınır.Bu tür çalışma kanunen düzenlenmiştir ve geçici işçi emeklilik, tatil, sağlık sigortası, vs.. ile ilgili diğer işçilerle aynı haklara sahiptir ...

Bazı ajanslar kültürel çeşitlilik ile ilgili konularda hassaslardır.

İnternet ve tüm posta kutularına dağıtılan bedava gazeteler ve küçük ilanlar'da aynı zamanda iş bulmak için klasik bir yöntemlerdir.

Ancak, siyah veya dolandırıcılığı iş tekliflerinden sakınmak için iş ilanlarını dikkatli okumak gerekir.Örneğin bir otelde iş randevusuna gitmekten kaçınmalıyım...Bu açıdan bakıldığında, uzman basına ve FOREM yayınlarına danışmak en iyisidir.

Profilimi, kariyer projelerimi ve becerilerimi tamamladığımda, işverenleri hedefleyip spontan iş adaylığı gönderebilirim. Araştırma ve iletişim iyi hedeflenmiş olursa, bilindiği kadarıyla bu stratejinin en etkili olduğu kabul ediliyor.

Son olarak, birçok sosyo-profesyonel yerleşime kurumları (OISP), dernekler, mahalle evleri ve ilçe yönetimleri'nde iş arama da iyi bir strateji geliştirmek için destek hizmetleri sunuluyor. Eğer bu karmaşık işlere hakim değilsem, onların becerilerini kullanmak için tereddüt etmeyin.

Diplomaların denkliği

Çoğu yabancı diplomaların eşdeğerlikleri Fransız Topluluğu Denklik Servisi'nden istenmelidir.

Dikkat, eşdeğerlik prosedürü uzun sürer ve ayrıntılı özel gereksinimleri yanıt veren bir dosya oluşturulması gerektirir.

Faydalı Link : www.equivalences.cfwb.be 86 86 02 690

İstihdam ayrımcılığı yasaktır ve yasa ile cezalandırılabilir. Bu belli tutum bazı kişilerde karakterize olan önyargıları ortadan kaldırmak için yeterli değildir. Bu gibi durumlarla yüzleşmek için hazırlıklı olma ihtiyacı vardır.

Ayrımcılığın kanıtlanmış durumunda ise, ihbar edilebilir. Eşit Fırsatlar ve Irkçılığa Karşı Mücadele Merkezi'nin misyonu hukuksal eşitliğini ve ayrımcılıkla mücadeleye teşvik etmektir ve bağımsız bir kamu hizmetidir. Bir ayrımcılığa mağdur kalan kişi adına hareket edebilir. Bir sorun olursa, onların

hizmetlerinden tavsiye alabilirim: Ücretsiz Yeşil Hat 0800/12800 veya www.diversite.be

Belçika'da iş her farklı sektörlerde farklı olarak düzenlenmiştir. Genellikle kamu / özel sektör , pazar sektörü / kar amacı gütmeyen sektör'den bahis ediliyor. Özellikle, her sektör (örneğin inşaat) çalışma koşullarını tanımlayan bir "ortak komite" tarafından düzenlenir.

İş bu nedenle iş sözleşmesi anlamına gelir. En az iki taraf bağlayan yasal bir zorunluluktur ve haklar ve yükümlülükler yaratır. Taraflara genellikle "işveren" ve "işçi" (ya da "çalışan") denir.

İş sözleşmesi her iki tarafa yükümlülükler hem de yol açmaktadır (çalışma saatleri, yapılacak iş, maaş, tatil, ...). İşveren ve işçi arasında karşılıklı saygı ve dikkat gerekir. Sözleşme esnasında terbiye ve ahlak kurallarına uyulmasını sağlamak ve izlemek gerekmektedir.

Sözleşmelerin çeşitli türleri vardır: tam zamanlı, yarı zamanlı, yedek veya geçici (işveren bir geçici iş bulma ajansıdır), vadeli sözleşmeler (CDD = başlangıç ve bitiş saatlerini sözleşmede belirtilmiştir) ,Belirsiz süreli sözleşmeler (CDI = süresi sözleşmede belirtilmemiş).

Çoğu zaman, sözleşme deneme süresi sağlar... Bu dönem, her iki tarafa da uygun olup olmadığını onaylamasını sağlar, eğer uygun değilse, hızlı bir şekilde tazminat ödemeksizin sözleşmeye son verilebilir.

İşveren veya işçi sözleşmeyi sona erdirmek istediği zaman, düzenlemelerinin gereği ihbar (préavis)süresi vardır: işi bırakmadan önce minimum bir süre tespit edilir.Bu süre durum ve sözleşme türüne bağlı olarak değişir.

Her zaman düzgün çalışma sözleşme'ye imzalamak için emin olmalıyım. İlk deneyim ise veya şüphe durumunda : işçilerin çıkarlarını savunan bir sendika'dan, FOREM'den veya bir sosyal servis'den tavsiye alıyorum,

Yabancı işçilerin istihdamı 30 Nisan 1999 Yasası ve 9 Haziran 1999 Kraliyet Kararnamesi tarafından düzenlenmiştir (çalışanlar bakımından). Yabancı işçiler için işgücü piyasasına erişimi konusunda kurallar, oturma izni almak için gerekli kurallar gibi karmaşıktır.

Çalışma izninin üç kategorisi vardır.

A izni: sınırsız süreli, tüm işverenler için ve tüm meslekler çalışanları için geçerlidir. A lisansı olan bir kişiyi işe alan işveren herhangi bir formaliteye tabi değildir. FOREM'e isteğimi kendim gönderiyorum.

B izni : 12 aylık bir zaman dilimin'de sınırlı süre, tek bir işveren ile işgal'da sınırlı, bir bölge de sınırlıdır (Valon, Brüksel veya Flaman). Zaten işgücü piyasasında işçiler arasında uygun bir işçi bulmak mümkün olmadığında verilir.. **Valon Kamu Hizmeti'**ne izin isteğini işveren yapıyor.

C izni: Maksimum bir yıl sınırlı bir süre, yenilenebilirve ülkenin bütün bölgelerinde, tüm maaşlı mesleklere ve tüm iş verenler için geçerlidir.Belirli ikamet olan yabancılar kategorilerini kapsar. Sahibi oturum hakkını kaybettiği zaman, geçerliliğini de kaybeder, CCE'ye verilen ülkeden çıkış kararına karşı temyiz incelemesi esnası hariç. **FOREM'in yabancı işgücü ofisi'ne** isteğimi kendim gönderiyorum.

Yararlıadres

SPW - DG opérationnelle Économie, Emploi et Recherche

Département Emploi et Formation professionnelle

Direction Emploi et Permis de travail

Place de Wallonie, 1 - bâtiment 2

5100 Jambes

Mülteci olarak tanınmış şahıs (sınırsız CIRE) çalışma izninden muaf 'dır.

İkincil koruma 'dan yararlanan (bir yıl sınırlı CIRE , yenilenebilir ve 5 yıl sonra kalıcı hale dönüşebilir) C lisans altında çalışabilir. Eğer oturumu sınırsız olursa, çalışma izninden istisnadır.

Sığınmacının sığınma başvurusunu sunduktan , altı ay sonra CGRA tarafından hala bir yanıt gelmedi ise C izni altında çalışabilir.

İnsani nedenler üzerine düzenleme için başvurmuş yabancı (9bis) ve dosyası kabuledilebilir sayılırsa, belirli koşullar altında yenilenebilir bir yıl sınırlı CIRE veya daimi ikamet alabilir. **Eğer sınırlı oturum alırsa, ve oturumunun yenilenmesi bir işde çalışmaya tabii ise C lisans altında çalışabilir.** Oturumu sınırsız ise, çalışma iznin'den muaf'dır. Dikkat isteğine yanıt almadığı sürece, hala yasadışı sayılır ve bu nedenle çalışmaya hakkı yoktur.

Tıp düzenlemesi (9Ter) için başvuran bir yabancı , dosyanın kabul edilebilirlik dönemi içinde çalışamaz (kayıt örneği=turuncukart). Eğer sınırlı oturum alırsa, C lisans altında çalışabilir. Eğer sınırsız konaklama alırsa çalışma izninin'den muaf'dır.

üçüncü ülke uyruklu sınırsız ikameti olan yabancının bir aile üyesi (Madde 10), dosyanın incelenmesi sırasında kayd yaptırabilir (turuncu kart), sonra yenilenebilir sınırlı oturum, 3yıl sonra sınırsız hale gelebilir.

Kayıt belgesi veya sınırlı oturum ile, C lisans altında çalışabilir. Oturumu sınırsız ise, çalışma iznin'den muaf'dır.

Sınırlı oturumu olan bir üçüncü ülke vatandaşı aile üyeleri (Madde 10bis) bir yıl sınırlı veya yabancının ikamet izninin geçerlilik süresini aşmamayan oturum alır. C lisans altında çalışabilir.

Yasal olarak Belçika'da ikamet eden bir yabancı, Belediye'den statü değişikliği için istekte bulunabilir: mesela evlenen bir öğrenci. O zaman 6 ay için geçerli ve iki defa 3 aylık bir süre için uzatılabilinen kayıt belgesi alır . Eğer ikamet hakkı tanınrsa , yenilenebilen bir yıl süreli CIRE alır .3 sene sonra oturum nihai olur .Tescil belgesi veya sınırlı oturum altında, yabancı C izni ile çalışabilir.Sınırsız konaklama altında çalışma izninin'den muaf'dir.

Avrupa Birliği veya Avrupa Ekonomik Alanı vatandaşının ailesinin bir üyesi olan bir üçüncü ülke uyruklu yabancı (madde 40 bis) çalışma izninin'den muaf'dir. 21 yaşından fazla olan veya soyundan olan büyükleri için bu muafiyet elde etmek AB vatandaşı üzerinde yanı sorumluluğu altında olmak şarttır.

Üçüncü bir ülke'den uyruklu kısa süreli vize ile veya vize'den muaf olup Belçika'ya gelen yabancı hiç bir çalışma hakkı yoktur.

Serbest meslek(kendi patronu olmak) için , Belçika vatandaşı olmayan herhangi bir kişi Ekonomi -Orta Sınıf -küçükve orta şirketler - Enerji Federal Kamu Hizmetin'den **profesyonel kart** almak zorundadır.

Ancak yabancıların belirli kategoriler muafdır:

- 25 Avrupa Birliği ülkeleri vatandaşları ve onlarla yerleşen bazı ailelerinin üyeleri;
- Tanınan ve daimi ikamet sahipleri mülteciler;
- Belçika ile anlaşma imzalayan ülke vatandaşları;
- Belçikalı eşi ve onunla yerleşen bazı aile üyeleri;
- Serbest meslek'de çalışanlara yardım eden eşler;
- Seyehatının arka arkaya üç ayı geçmemesi şartıyla işletmeciler, konferansçılar, gazeteciler, sporcular ve sanatçılar;
- Eğitimleri çerçevesin'de staj yapan yabancı öğrenciler

Bazı meslekler düzenlenir ; başka koşulların'da yerine getirilmesi gerekir.

Ticaret veya zanaat kaydı gerektiren bir meslek için, **ticaretle ilgili bilgi** yönetimi kanıtlamak zorunludur. Gerekliyorsa,Orta Sınıflar Bakanlığı'nda bir sınav geçebilirim.

Bazı meslekler için **mesleki beceri** niteliklerin ispatı ve/ya diploma gerektirir. Çoğu yabancı diploma **eşdeğerliği** için Fransız Topluluğu Denklik Bölümü tarafın'dan tanınması için talep edilmelidir.

İdari mecburiyetler yerine getirilmesi gerekir, bazıları şunlardır;

- Bir sosyal sigorta fonu üye olmak(3ya da bir ödenecek aidat)
- Yetkili iş bankasının'dan bir iş numarası almak
- Ticaret siciline kayıt isteği yapmak (bazı meslekler dışında: liberal meslekler, çiftçiler, ...) ..
- KDV aktiviteleri raporlama (beyanı tamamlamak ve her çeyrekte miktarda ödeme(belirli faaliyetleri hariç; Aktörler, şarkıcılar, modeller, DJ'ler,profesyoneller, ...): Ø
- Spesifik aktivite için bağımsız bir hesap numarası açmak
- Hesapları iyi ve düzgün tutmak ve bir muhasebeci ile çalışmak
- Sosyal sigorta kurumuna kayıt olmak
- Yıllık getiri dayalı vergiyi ödemek.

Faydalı link :

http://economie.fgov.be/fr/entreprises/vie_entreprise/Creer/Conditions

Beyan edilmeyen çalışmaya siyah denir. Ücretli bir faaliyettir ama kamu makamlarına beyan edilmemiştir. Böylece Belçika'daki dayanışma hukukunun tüm kurallarından kaçır (vergi, sosyal katılım...) ve yasa tarafından cezalandırılabilir.

Mesela: Komşum evini boyamak için bana saati/5 Euro ödeme teklif ediyor..

Siyah çalışırken, yasal çalışma sözleşmesi yoktur. Sözde iş verenin sosyal ve vergi yükümlülüklerini yerine getirmiyor. Bu tip çalışmalarda birçok riskler vardır ve hem iş veren hem de işçi için ciddi sonuçlar doğurabilir.

- Bir çalışma sözleşmesi olmadan çalışarak, kısmen veya tamamen param ödenilmeyebilir (mesela çalışılmış olduğum mesai saatlerin unutulması), Dolandırıcılar ve hayal kırıklıkları yaygındır!
- Sosyal Güvenlik için hiçbir iddiada bulunamam (iş, analık, malullük, ölüm, emeklilik ve işsizlik maaşı). Kaza durumunda, hiçbir şekilde korumam olmuyor. Ne sigorta nede itiraz hakkım var!
- İşveren benden istediğini isteyebilir : yasal ücretin altında çalışmamı isteyebilir, istediği zaman beni kovabilir, yasal çalışma saat sınırları dışında çalıştırır...
- İşsizlik parası veya CPAS maaşı alıyorsam, cezalandırılabilirim, devre dışı bırakılabilirim ve haksız yere aldığım ödemeleri zorunlu olarak geri iade etmem gerekir.
- İhbarlar ve denetimler sonucu para cezaları ve diğer cezalar olur.

Sosyal Kanunlar Müfettişliği iş hukuku ile ilgili konularda yetkilidir. Tazminat, iş son verme çalışma süresi gibi konuları ele almaktadır. Bu işgücü düzenlemelerine saygı gösterilmesini sağlamak için, iş yerinde kendi girişimleriyle veya bir şikayet vesilesiyle denetim yapabilirler

Sorun durumunda, özgürce Sosyal Kanunlar Müfettişliği veya İş Mahkemesi'nden bedava bilgi alabilirim. Bir sendikadan'da tavsiye alabilirim.

- SPF Emploi, Travail et Concertation sociale - Rue Ernest Blerot, 1 - 1070 Bruxelles - 02 233 41 11 - information@emploi.belgique.be